

02.12.2010

Arvio vakuutusmarkkinoiden kehityksestä 2010

Arvio vakuutusmarkkinoiden kehityksestä 2010

Kimmo Koivisto

Sisällys

Lyhyesti	2
Taloudellinen tilanne	3
Vuoden 2010 arviot	3
Vahinkovakuutus	3
Lakisääteinen eläkevakuutus	7
Henkivakuutus	7
Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta	9
Vakuutusyhtiöiden sijoitukset 30.9.2010	9
Uudet sijoitukset tammi-syyskuussa 2010	11

Lyhyesti

- Vakuutusyhtiöiden kotimainen maksutulo kasvaa tänä vuonna 18,5 miljardiin euroon, lisäystä viime vuodesta on 12 prosenttia.
- Henkivakuutuksen maksutulon kasvu huimaa, kasvussa vahvimmin kapitalisaatiosopimukset ja ryhmäeläkevakuutukset
- Vahinkovakuutuksen maksutulon kasvu 2 prosenttia, maksetut korvaukset se sijaan kasvanevat peräti 4 prosenttia.
- Sijoitusten määrä oli syyskuun lopussa 123,9 miljardia euroa, joka on 6 prosenttia enemmän kuin viime vuoden lopussa. Eniten kasvoivat osakesijoitukset ja rahastot.

Arvio vakuutusmarkkinoiden kehityksestä 2010

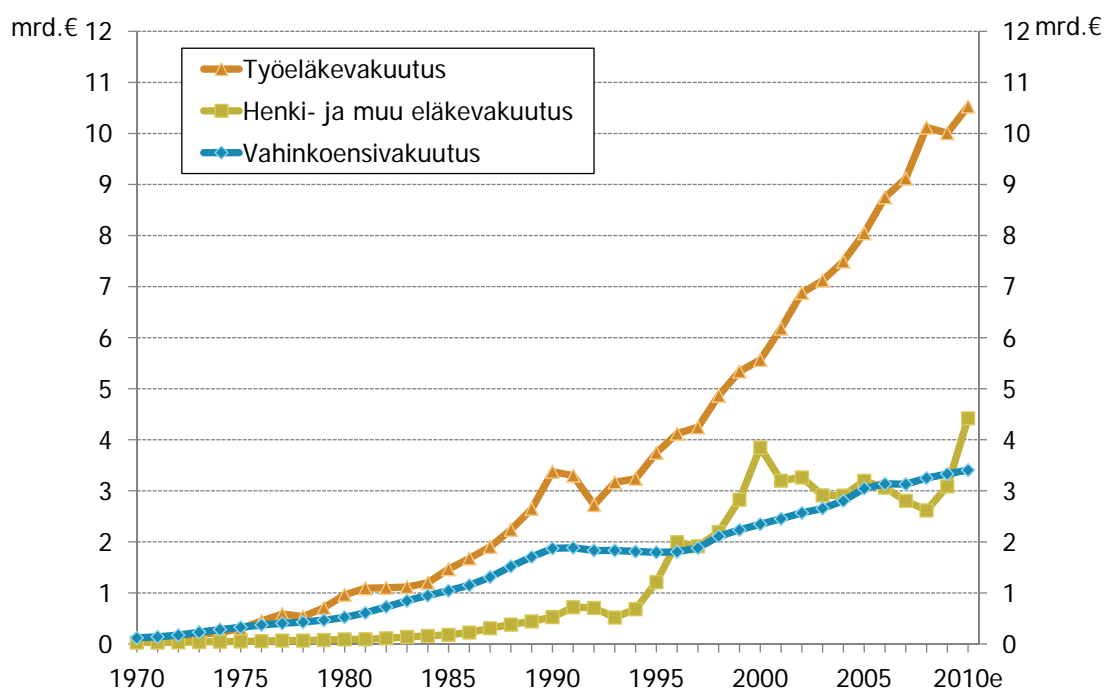
Taloudellinen tilanne

Vuoden 2010 aikana taantuma on ohitettu Suomessa. BKT:n kasvuksi arvioidaan tänä vuonna yli 4 prosenttia ja työllisyys paranee. Rahoitusmarkkinoilla eletään odottavia aikoja, kun euroalueen kriisiytyminen pyritään estämään. Mahdolliset ongelmat rahoitusmarkkinoilla eivät kuitenkaan ehtine juuri vaikuttaa vakuutusyhtiöiden loppuvuoden tuloskehitykseen.

Vahinkovakuutus

Vahinkoyhtiöiden tulosta varjostavat tänä vuonna voimakkaasti kasvaneet vahinkomenot. Alkuvuosi oli vaikea lumen vuoksi, kesällä sattui suurvahinkoja ja myrskysi, marraskuussa tuli aikainen talvi Etelä-Suomeen saakka. Korvauksia arvioidaan maksettavan tänä vuonna 2,3 miljardia euroa, noin 4 prosenttia enemmän kuin viime vuonna. Maksutulo sen sijaan kasvaa tänä vuonna arvion mukaan vain 2 prosenttia viime vuodesta, kun taantuma vielä alkuvuonna heikensi maksutuloa. Kotimaisen ensivakuutuksen maksutulo kasvaa sekin 2 prosenttia 3,4 miljardiin euroon.

Kotimaan vakuutusmaksutulo 1970-2010e

Arviot vakuutusluokkaryhmittäin

Lakisääteinen tapaturmavakuutus

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutuloon vaikuttaa eniten työllisyystilanne. Lisäksi tämän luokan erityispiirre on maksujen painottuminen voimakkaasti alkuvuoteen, noin 2/3 maksuista saadaan kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Joten vaikka työllisyystilanne on parantunut vuoden edetessä yhä enemmän, ei se ehdi näkyä maksutulossa. Sen arvioidaankin jäävän vuonna 2010 noin 520 miljoonaan euroon, eli 5 prosenttia edellisvuotista alemmaksi. Maksettujen korvausten määrä on tammi-syyskuussa ollut hyvin lievässä kasvussa.

Muu tapaturma ja sairausvakuutus

Vapaaehtoisen tapaturma- ja sairausvakuutuksen maksutulon kasvu ei näytä olevan niin voimakasta kuin parina aiempina vuonna. Maksutulo kasvaa noin 6 prosenttia 320 miljoonaan euroon. Maksettujen korvausten kehitys on ollut tammi-syyskuussa verrattuna vastaavaan aikaan edellisenä vuonna samoin noin 6 prosenttia.

Kotimainen suoriteperusteinen vakuutusmaksutulo

	ARVIO		
	2010	2009	muutos
	milj. €	milj. €	%
Vahinkovakuutus			
- lakisääteinen tapaturma	520	550	-5
- muu tapaturma ja sairaus	320	302	6
- maa-ajoneuvot	645	607	6
- meri- ja lentoalukset, kuljetus	95	103	-8
- palo- ja muu omaisuusvahinko	785	757	4
- moottoriajoneuvon vastuu	715	693	3
- vastuu	165	165	0
- luotto ja takaus	40	37	9
- oikeusturva	60	59	2
- muu ensivakuutus	60	55	9
Vahinkoensivakuutus yhteensä	3 405	3 328	2
- kotimainen jälleenvakuutus	65	64	2
- ulkomainen jälleenvakuutus	65	65	0
Vahinkovakuutus yhteensä	3 535	3 456	2

Maa-ajoneuvovakuutus

Tähän luokkaan syntyy uutta vakuutettavaa uusien henkilöautojen ensirekisteröintien ja käytettyinä tuotujen autojen määrien kautta. Molempien määrät ylittivät jo tammi-lokakuussa edellisvuoden luvut, yhteensä niitä oli lähes 140 000 autoa tuona aikana. Tämän luokan maksutulon arvioidaan kasvavan 6 prosenttia 645 miljoonaan euroon.

Liikennevakuutuskeskuksen tilastojen mukaan autovahinkojen määrä on tammi-syyskuussa ollut lähes 15 prosenttia suurempi kuin vastaavana aikana viime vuonna. Maksettujen korvausten kasvu on tammi-syyskuussa ollut maltillisempaa, vajaat 4 prosenttia. Tätä kirjoitettaessa on talvi saapunut jo Etelä-Suomeenkin, joten on oletettavaa, että korvausten kasvu vielä kiihtyy. Vahinkosuhte saattaa heikentyä selvästi.

Meri- ja lentoalukset, kuljetusvakuutus

Taantuma vaikuttaa vieläkin kuljetustarpeisiin. Vakuutusluokkaryhmän maksutulo laskenee noin 8 prosenttia 95 miljoonaan euroon. Korvauksia on tammi-syyskuussa maksettu 10 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus

Palo- ja omaisuusvahinkovakuutuksen maksutulo kasvaa noin 4 prosenttia. Arvio maksutulon määrästä on 785 miljoonaa euroa. Kasvu tulee painottumaan yksityistalouksien vakuutuksiin. Yksityistalouksille maksetut korvaukset ovat jo runsaan vuoden olleet vahvassa keskimäärin 10 prosentin kasvussa. Tammi-syyskuussa korvauksia maksettiin peräti 15 prosenttia enemmän kuin vastaavana aikana edellisena vuonna.

Yrityksiltä ja yhteisöiltä saadun maksutulon kasvu jäänee pariin prosenttiin. Taantumän hellittäminen näkyy yritysten toimeliaisuuden lisääntymisenä ja sitä kautta vahinkojen määrien kasvuna. Maksettujen korvausten kehitys oli yritysvakuutuksissa hyvä vielä alkuvuonna, mutta kesäkuusta alkaen on kasvu kiihtynyt, ollen tammi-syyskuussa jo lähes 12 prosenttia.

Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus

Henkilöautokanta kasvoi vuoden 2009 lopusta kesäkuun 2010 loppuun kaksi prosenttia. Moottoriajoneuvon vastuuvakuutuksen eli liikennevakuutuksen maksutulo kasvaneen noin 3 prosenttia 715 miljoonaan euroon.

Tammi-syyskuussa maksettujen korvausten määrän kasvu on ollut samaten 3 prosenttia. Liikennevakuutuskeskuksen tilaston mukaan liikennevahinkoja on tapahtunut tammi-syyskuussa lähes 13 prosenttia enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2009. Varsinkin helmi- ja maaliskuu olivat tässä mielessä synkkiä, molempina kuukausina oli muutos edellisen vuoden vastaavaan kuukauteen yli 30 prosenttia.

Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksen maksutulo jäänee viime vuoden tasolle noin 165 miljoonaan euroon. Maksetuissa korvauksissa kasvu on vuoden alusta syyskuun loppuun ollut vajaat 8 prosenttia. Vakuutusluokka sisältää myös potilasvakuutuksen, jonka osuus maksutulosta on noin viidennes.

Luotto- ja takausvakuutus

Luotto- ja takausvakuutus on pieni vakuutusluokka, jonka maksutulo heilahtelee voimakkaasti. Nyt maksutulon arvioidaan kasvavan 40 miljoonaan euroon. Luokan korvaukset vaihtelevat vielä maksutuloakin voimakkaammin johtuen korvausten takaisinsaantiprosesseista. Nyt taantuman hellittäminen näkyy jo maksettujen korvausten määrissä, tammi-syyskuussa niitä maksettiin 70 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna, osin tietysti em. prosesseista johtuen.

Muut varallisuusvahingot ja oikeusturvavakuutus

Runsaat puolet tämän luokkaryhmän maksutulosta kertyy keskeytysvakuutuksesta, ja loppuosa oikeusturvavakuutuksesta. Maksutulo kasvaa hieman, maksutuloa saadaan yhteensä 120 miljoonaa euroa. Maksettujen korvausten määrä tammi-syyskuussa oli 5 prosenttia alhaisempi kuin viime vuonna.

Maksutulon ja maksettujen korvausten toteutunut kehitys: tammi-syyskuu 2010*

	Maksutulo		Maksetut korvaukset	
	milj. €	muutos-%	milj. €	muutos-%
- lakisääteinen tapaturma	479	-7,6	307	0,7
- muu tapaturma ja sairaus	249	8,4	147	5,7
- maa-ajoneuvot	430	4,4	258	3,7
- meri- ja lentoalukset, kuljetus	56	-9,8	18	-10,1
- palo- ja muu omaisuusvahinko	522	3,6	325	13,7
- moottoriajoneuvon vastuu	541	2,7	305	3,2
- vastuu	114	-1,4	57	7,9
- luotto ja takaus	32	10,4	3	-69,1
- muu ensivakuutus	91	4,2	43	-4,8
Vahinkoensivakuutus yhteensä	2514	1,2	1464	4,4

* Tässä taulukossa olevat yhtiöistä saamamme luvut ovat kassaperusteisia. Ne eroavat siis lopullisista tiedoista, jotka tulevat olemaan suoriteperusteisia. Arviot maksutulosta tekstissä koskevat suoriteperusteisia lukuja.

Lähde: FK:n kuukausitilasto, jossa kaikki vahinkoyhtiöt eivät ole mukana

Lakisääteinen eläkevakuutus

Työeläkeyhtiöiden maksutulon kasvu on sidoksissa kansantalouden palkkasumman kehitykseen. Palkkasumma kasvaa taas tänä vuonna jonkin verran, ja sen vuoksi myös maksutulo. Lakisääteisen eläkevakuutuksen maksutulon arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin 5 prosenttia, ja päätyvän noin 10,5 miljardiin euroon.

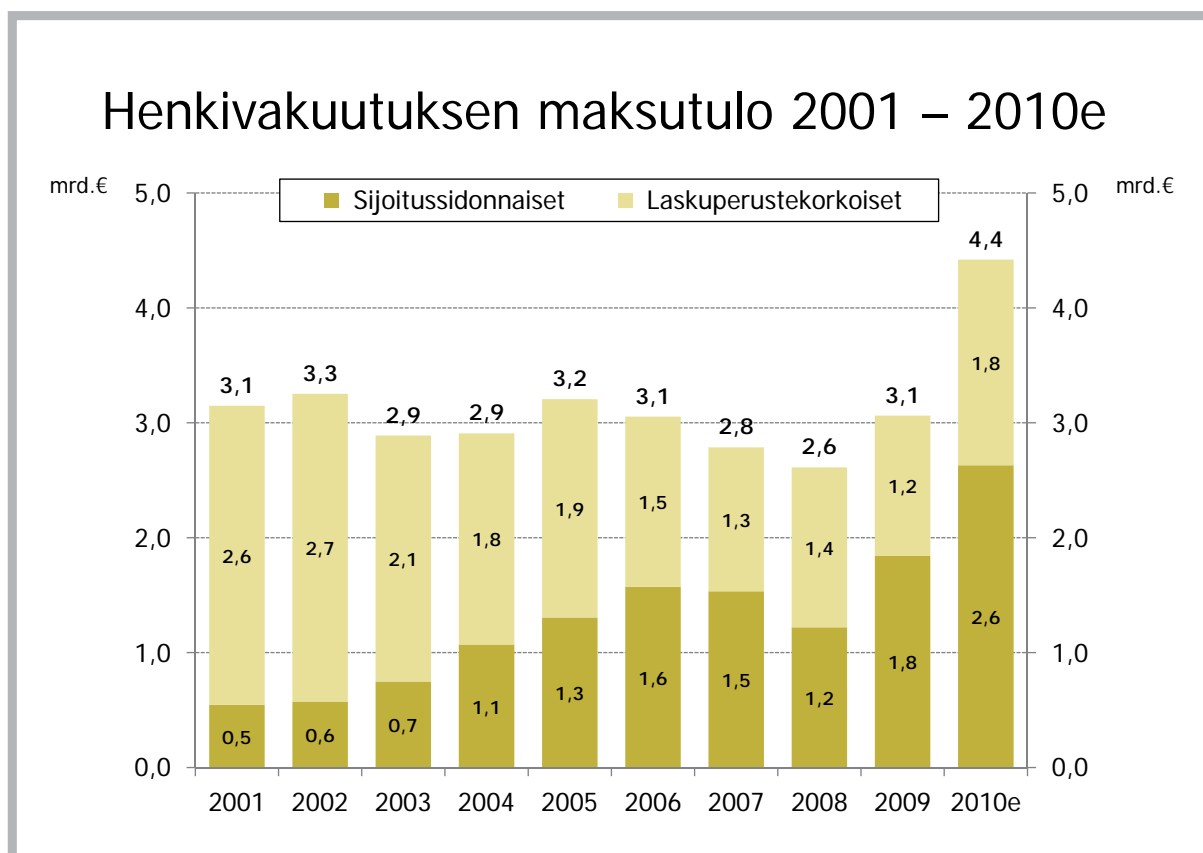
Työeläkeyhtiöiden sijoitusten tuotot ovat kehittyneet myönteisesti. Yhtiöiden ilmoitusten mukaan sijoitukset ovat tammi-syyskuussa tuottaneet 6-8 prosenttia voittoa yhtiöstä riippuen. Suurimmat tuotto prosentit ovat olleet jälleen osakesijoituksissa, jokainen yhtiö on raportoinut yli 10 prosentin osaketuotoista.

Henkivakuutus

Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo on ollut tänä vuonna erittäin vahvassa kasvussa. Maksutulo nousseekin tänä vuonna 4,4 miljardiin euroon, noin 44 prosenttia viimevuotista suuremmaksi. Suurimpana tekijänä kasvuun ovat kapitalisaatiosopimukset, joista saatu maksutulo yli kaksinkertaistuu lähes 1,5 miljardiin euroon. Selvä linja koko maksutulon kehityksessä on se, että sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulo kasvaa vahvasti, kun taas perustekorkoisten vakuutusten maksutulo pienenee. Poikkeuksen tähän muodostavat huomattavat vastuunsiirrot, joiden määrät näkyvät kaikki perustekorkoisina.

Kotimainen suoriteperusteinen vakuutusmaksutulo

	ARVIO 2010 milj. €	2009 milj. €	muutos %
Henkivakuutus			
- sijoitussidonnainen henkivakuutus	960	660	46
- kapitalisaatiosopimus	1 480	714	107
- muu henkivakuutus	455	494	-8
- työntekijäin ryhmähenkivakuutus	40	41	-3
- muu ryhmähenkivakuutus	85	96	-11
- sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	490	497	-1
- muu yksilöllinen eläkevakuutus	205	246	-17
- sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	55	50	11
- muu ryhmäeläkevakuutus	645	265	143
- jälleenvakuutus	5	5	5
Henkivakuutus yhteensä	4 420	3 067	44

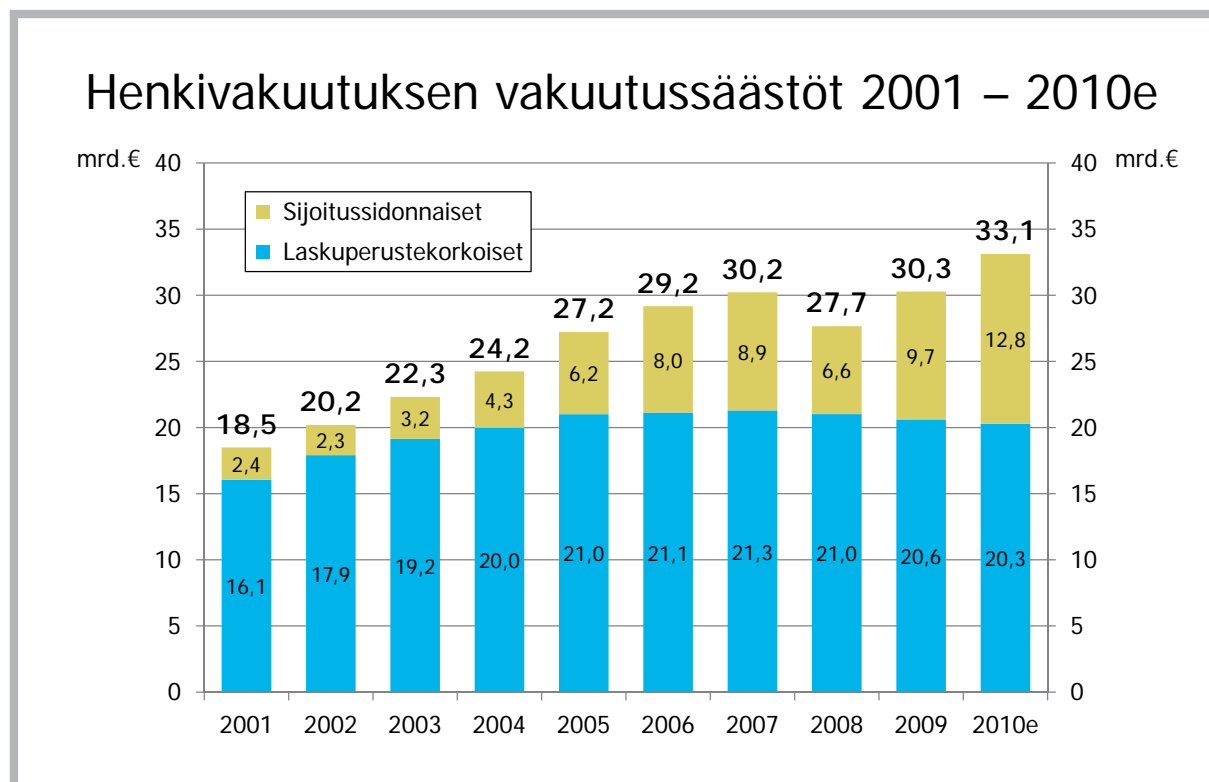
Henkivakuutukset kokonaisuutena (pl. eläkevakuutukset) kasvavat edellisen vuoden luvuista. Riskivakuutuksia on myyty koko vuoden tasaisesti enemmän kuin edellisenä vuonna. Vaikka perustekorkoisten säästöhenkivakuutusten maksutulo jää selvästi viimevuotisesta, kasvaa sijoitussidonnaisista vakuutuksista saatava maksutulo sitäkin vahvemmin. Yhteensä henkivakuutusten maksutulo tulee siis olemaan vajaan neljänneksen viimevuotista suurempi.

Yksilöllisten eläkevakuutusten maksutulo sen sijaan näyttää jäävän edellisvuodesta vajaan kymmenyksen. Sijoitussidonnaisten tuotteiden maksutulo yltäne lähes viime vuoden lukuihin, mutta perustekorkoisten vakuutusten maksutulo vähenee viidenneksen. Eläkevakuutusten kappalemääräinen myynti on romahtanut. Uusien vakuutusten määrän arvioidaan olevan tänä vuonna vain noin 11 000, kun viime vuonna niitä myytiin lähes 50 000.

Ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo kasvaa myös vahvasti. Pelkästään ilman vastuunsiirtojen vaikutusta näyttää kasvu olevan lähes 20 prosenttia. Vastuunsiirtoja, jotka ovat kertaluonteisia eläkejärjestelyjä, on ilmoitettu tammi-lokakuussa jo 376 miljoonaa euroa. Loppuvuoden aikana mahdollisesti tehtäviä vastuunsiirtoja ei ole yritetty arvioida, niiden määrä lisää vastaavasti maksutuloa.

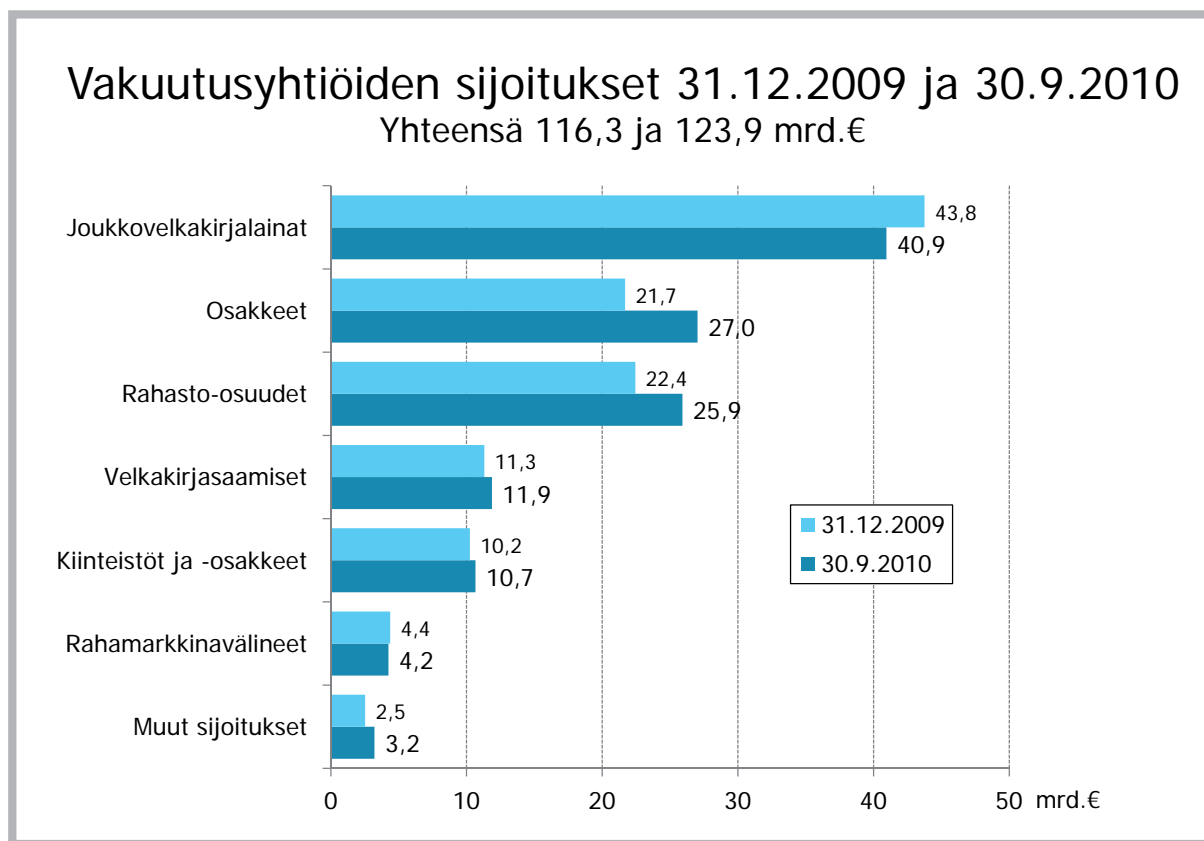
Maksutulon kehitys näkyy tietysti myös vakuutussäästöjen määrässä. Vakuutussäästöjen arvioidaan tänä vuonna kasvavan noin 9 prosenttia ja määrän olevan vuoden lopussa runsaat 33 miljardia euroa.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset 30.9.2010

Osakkeiden ja osuuksien arvot ovat vuoden aikana olleet jälleen nousussa. Osakkeiden ja rahasto-osuuksien yhteenlaskettu arvo on kasvanut vuoden 2009 lopusta lähes 9 miljardilla eurolla. Yli puolet tuosta noususta oli arvonnousua. Vakuutusyhtiöiden yhteenlasketut sijoitukset syyskuun lopussa olivat 123,9 miljardia euroa. Vuoden 2009 lopusta sijoitusten arvo kasvoi 6 prosenttia.

Yhteensä 41 miljardia euroa sijoituksista oli joukkovelkakirjalainoissa. Vaikka ne vielä euro-määräisesti olivat suurin sijoituserä, on niiden osuus kaikista sijoituksista laskenut vuoden 2009 lopun 38:sta vuoden 2010 syyskuun lopun 33 prosenttiin. Osuus oli tuota pienempi viimeksi vuonna 1995. Suurin osa jvk-sijoituksista oli ulkomaisia, kotimaisten osuus oli 16 prosenttia.

Vakuutusyhtiöiden omistamien osakkeiden arvo oli vuoden alusta syyskuun loppuun kasvanut 25 prosenttia, ja niiden markkina-arvo oli 27,0 miljardia euroa. Osakkeiden osuus sijoituksista kasvoi 3 prosenttiyksiköllä 22 prosenttiin. Rahasto-osuuksien yhteenlaskettu arvo oli syyskuun lopussa 25,9 miljardia euroa, ja niiden osuus sijoituksista oli 21 prosenttia. Rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten arvo kasvoi vuoden alusta syyskuun loppuun mennessä 15 prosenttia. Rahastojen edelleen sijoittamista varoista 94 prosenttia päättyy ulkomaille.

Lainojen määrä on ollut lievässä kasvussa, nyt niitä oli 11,9 miljardia euroa. Vuoden alusta syyskuun loppuun oli kasvua 5 prosenttia. Eläkeyhtiöiden tarjoamien TyEL-takaisinlainojen kanta kasvoi vuoden 2010 toiselle neljännekselle asti, kolmannella neljänneksellä kanta jo pieneni hieman 5,0 miljardiin euroon. Lainoja ulkomaille oli vain nimeksi.

Kiinteistösijoitusten yhteenlaskettu arvo oli 10,7 miljardia euroa ja niiden osuus sijoituksista edelleen noin 9 prosenttia. Varsinaisten kiinteistöjen lisäksi yhtiöt sijoittavat kiinteistörahastoihin, niihin oli sijoitettu syyskuun lopussa noin 2,0 miljardia euroa. Kiinteistösijoitusten määrä on kasvanut vuoden 2009 lopusta 4 prosenttia. Varsinaiset kiinteistösijoitukset tehdään lähes poikkeuksetta kotimaahan. Kiinteistörahastoista 44 prosenttia on kotimaisia.

Rahamarkkinavälineitä, joita ovat sijoitus- ja yritystodistukset sekä julkisyhteisöjen velkasitoumukset, oli 4,2 miljardia euron arvosta. Valtaosa oli kotimaisia, suurimpana kohteena suomalaisten pankkien sijoitustodistukset, joita oli 3,1 miljardia euroa. Vain 12 prosenttia rahamarkkinavälineistä oli ulkomaisia.

Vakuutusyhtiöiden sijoitukset 30.9.2010, mrd. €

	vahinko	henki	eläke	yhteensä
Joukkovelkakirjalainat	6,2	11,0	23,8	40,9
Osakkeet	1,5	3,8	21,8	27,0
Rahasto-osuudet	2,0	7,2	16,7	25,9
Velkakirjasaamiset	0,6	0,7	10,6	11,9
Kiinteistöt ja -osakkeet	0,8	1,6	8,2	10,7
Rahamarkkinavälineet	0,8	2,6	0,9	4,2
Muut sijoitukset	0,5	0,8	2,0	3,2
Yhteensä	12,4	27,6	83,9	123,9
Suomi	5,4	12,9	35,0	53,3
Muu euroalue	3,9	8,4	25,6	37,8
Muut alueet	3,1	6,3	23,3	32,8
Yhteensä	12,4	27,6	83,9	123,9

Vakuutusyhtiöiden uudet sijoitukset tammi-syyskuussa 2010

Vakuutusyhtiöiden nettosijoitukset olivat tammi-syyskuussa yhteensä vain 0,7 miljardia euroa. Pääsyy oli se, että joukkovelkakirjoihin tehdyt nettosijoitukset olivat selvästi negatiivisia. Osakkeisiin ja rahastoihin tehtiin uusia sijoituksia yhteensä enemmän kuin joukkovelkakirjalainoihin. Lainojen kysyntä oli alkuvuonna vahvaa, mutta heikkeni kolmannella neljänneksellä. Uusien kiinteistösijoitusten määrät ovat aina olleet melko vaatimattomia, kanta on silti kasvanut jatkuvasti.

Vakuutusyhtiöiden uudet sijoitukset tammi-syyskuussa 2010, mrd. €

	Uudet	Myynnit	Erotus
Joukkovelkakirjalainat	20,8	24,8	-3,9
Osakkeet	9,6	7,2	2,4
Rahasto-osuudet	12,0	10,8	1,2
Kiinteistöt ja -osakkeet	0,6	0,2	0,4
Velkakirjasaamiset	1,5	0,9	0,6
Yhteensä	44,4	43,8	0,7

FK|Finanssialan Keskusliitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki

Faksi 020 7934 202
etunimi.sukunimi@fkl.fi
<http://www.fkl.fi>